

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Mari Iriondo Unanue
Azpeitia, Gipuzkoa
(1938)

Aurkibidea

Biografia

Urrestilla bidean dagoen Elosiaga auzoko Larrañaga baserrian jaio zen 1938an. Zazpi anai-arreben artean gazteena zen. Urtebete besterik ez zuela hil zitzaion ama, eta amonak hazi zuen "Atxunberri" (Atxumariaga) baserrian. Sei urterekin, Aratz Errekara joaten zen eskolara. 13 urte zituenean Burgosera joan zen gaztelaniaz ikastera eta handik gero Gabiriara barnetegira. Horren ondoren, merkataritza-peritu izateko ikasketak egin zituen. Afrikan egin zuen soldadutza, Sidi Ifnin. 18 hilabetez egon zen han, eta bankuan lan egiteaz gain bertako irradian ere parte hartzen zuen. Bere asmoa etorkizunean banketxeren batean lan egitea zen arren, Loiola irradian hasi zen lanean soldadutzatik itzuli eta berehala. 22 urte irradian egin ondoren, 1975ean TVE-ko 'Telenorte' saioan parte hartzeko deitu zioten. Urte batzuen ondoren, ETB sortu zen eta bertan lan egiteko aukera sortu zitzaion. Bai ETB-ko, bai Euskadi Irratiko zuzendari izana da. Hainbat biografia eta lan ere egin izan ditu.

Zintak

AZP-011

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane - Otegi, Aitziber
- **Data:** 2008-07-28
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV

AZP-012

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane - Otegi, Aitziber
- **Data:** 2008-07-28
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV

AZP-104

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2018-06-11

- **Iraupena:** 75 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

AZP-105

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2018-06-11
- **Iraupena:** 52 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

AZP-106

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2018-06-20
- **Iraupena:** 77 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

AZP-107

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2018-06-20
- **Iraupena:** 71 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

AZP-108

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2018-06-20
- **Iraupena:** 24 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Soldadutzatik irratira

- **Erref:** AZP-104/002
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:00:44. **Bukatu:** 00:02:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Umetatik maite zuen irratia, eta banketxe batean lan egiteko asmoa bazuen ere, irratian lan egiten amaitu zuen. Soldadutzara joan aurretik bi oposaketa atera zituen bi banketxetan, eta soldadutzatik bueltatu zenean bietatik egin zioten dei.

2. Loiola irratiko administrari

- **Erref:** AZP-104/003
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:02:45. **Bukatu:** 00:04:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Loiola Irratian administrari gisa sartu zen soldadutzatik bueltan. Garai hartan irratian lan egitea ez zen lan finkoa, baina hogeita bi urtez aritu zen Loiola irratian.

3. Gidoilari lanetan

- **Erref:** AZP-104/004
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:04:29. **Bukatu:** 00:07:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Etxeko lanen inguruko irratsaio baten gidoia idazten hasi zen, Andre-Gizonak izena zuen.

4. Bertsolari Gazteen Sariketa

- **Erref:** AZP-104/005
- **Iraupena:** 0:04:39. **Hasi:** 00:07:16. **Bukatu:** 00:11:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Berriak euskaratzen ere ibili zen Jose Mari. Garai bateko irrati lanak azaltzen ditu. Bigarren mailako bertsolariekin saio bat egiten zuten igandetan. Entzuleek aukeratzen zuten bertsolaririk onena. Txomin Garmendia izan zen lehen sariduna.

5. ETako kidea zelako zurrumurrua

- **Erref:** AZP-104/006
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:11:55. **Bukatu:** 00:14:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)
- Politika » Euskal gatazka

Laburpena:

Gipuzkoako Gobernari Zibilarekin arazoak izan zituen, talde armatu batean sarturik omen zegoelako.

6. Loiola irratia gaizki ikusirik

- **Erref:** AZP-104/007
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:14:35. **Bukatu:** 00:18:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Honda Media itxi zieten, kate bakoitzeko irrati bakarra egon behar zelako. Iluntzero Letaniak euskaraz egiten hasi ziren.

7. Garai bateko Euskal Herriko komunikabideak

- **Erref:** AZP-104/009
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:18:21. **Bukatu:** 00:22:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

Euskal giroko komunikabideen egoera ez zen ona Iriondo irratian hasi zenean. Euskara baserriak salbatuko zuela pentsatzen zen, baina Loiola Irratian bestelako planteamendu bati eutsi nahi izan zioten, antzerkiak, bertsoak... etab. eginez.

8. Euskarari duintasuna eman

- **Erref:** AZP-104/010
- **Iraupena:** 0:03:53. **Hasi:** 00:22:26. **Bukatu:** 00:26:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Gaztelaniaz bezala, euskaraz ere irratsaioak egin zitezkeela adierazi nahi izan zuten Loiola irratian. Propaganda euskaraz egiten ere hasi ziren bertan, eta isuna jarri zieten "competencia desleal" eginagatik.

9. Espainiako Irrati Nazionalarekin konexioa

- **Erref:** AZP-104/011
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:26:19. **Bukatu:** 00:29:23

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Loiolako Irratiak gainontzeko irratiekin konexioa egin nahi izan zuen, haien artean, Iruñea, Bilbo, Donosti eta Arrateko irratiekin. Hori lortzeko baltzintza gisa jarri zieten egunena bitan Espainiako Irrati Nazionalarekin konexioa egitea.

10. Gerra aurreko irratigintzan: Union Radio

- **Erref:** AZP-104/013
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:30:10. **Bukatu:** 00:32:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Euskararen lehen planteamendu serioa egin zuten Loiola Irratiko kideek, euskararen erabilera beste hizkuntzen maila berera igotzeko asmoz. Gerra aurretik irratigintzan Union Radion aritu ziren Joseba Zubimendi, Orixe, Lauaxeta... etab. Zuzenean egiten zuten saio, ez baitzuten non grabatu.

11. "Charla con nuestros baserritarras"

- **Erref:** AZP-104/014
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:32:25. **Bukatu:** 00:34:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Epelde delako karlistak, Diputazioko langile izanik, baserritarrei zuzendutako irratsaio bat proposatu zuen. Saio honi "Charla con nuestros baserritarras" izena jarri zioten, eta de Artetxek, Bidegain, Maria Dolores Agirre, Basarri... ziren bertako langile.

12. Union Radiotik Argiara

- **Erref:** AZP-104/015
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:34:04. **Bukatu:** 00:36:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Union Radio Donostian martxan ipini zen. Bertan ibili zirenek ondoren Argia sortuko zuten.

13. "Euskararen etsaitzat"

- **Erref:** AZP-104/017
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:37:03. **Bukatu:** 00:39:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen historia
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Euskara batuaren auzian, h-aren auzian, Loiola Irratia ez zen bataren ez bestearen alde agertu , eta batuaren aurkakoek euskararen etsaitzat hartu zituzten irratiko kideak.

14. Aurrerapausoak gaizki ikusirik

- **Erref:** AZP-104/019
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:39:57. **Bukatu:** 00:41:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Gerra aurreko eta ondorengo arteko auzia ez zen irratian bakarrik eman, beste alorretan ere gertatu zen, hala nola, antzerkian. Jarrai antzerki taldea antzerkiak bikoizten eta euskarara itzultzen hasi zen, eta oso gaizki ikusirik egon zen.

15. Euskal kulturari buruz, gaztelaniaz

- **Erref:** AZP-104/020
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:41:15. **Bukatu:** 00:43:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Prentsa idatzian Anaitasuna, Zeruko Argia eta Basarriren kronikak zeuden Iriondo irratian hasi zenean.

16. Prentsa idatziaren suspertzea

- **Erref:** AZP-104/021

- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:43:15. **Bukatu:** 00:44:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Franco hil eta 77. urtearen buruan hasi zen suspertzen, diru-laguntzei esker.

17. Leintz eta Goierri bailarak euskararen alde

- **Erref:** AZP-104/022
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:44:55. **Bukatu:** 00:47:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Gaur egun dauden euskarazko idatzizko komunikabideak aipatzen ditu Iriondok pasarte honetan. Gainera, alor honetan herri aldizkariak nabarmentzen ditu, Goiena bezalako proiektuak, eta Goierriko bailaran egin den lana.</p>

18. Eusko Jaurlaritzaren sorrera

- **Erref:** AZP-104/024
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:48:19. **Bukatu:** 00:52:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Oso lan-baldintza onak izan zituzten Loiola Irratian. Diru publiko asko bideratu zen irratietara. Zentsurarekin ere borrokan ibili behar izaten zutenla kontatzen du.

19. 60ko hamarkadako loraldia I

- **Erref:** AZP-104/026
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:52:48. **Bukatu:** 00:55:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

<p>Euskaraz idazten, euskal artistak biltzen, dantzarien mugimendua... Mugimendu handia hasi zen azaltzen garai hartan. Antzerkigintzan Jarrai eta Goaz taldeak aipatzen ditu Iriondok.</p>

20. 60ko hamarkadako loraldia II

- **Erref:** AZP-104/027
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:55:31. **Bukatu:** 00:58:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

<p>Hamaika mailatan eman zen loraldia 60ko hamarkadan, euskara erdigunea zuela. Bertatik, antzerki taldeak, musika taldeak, idazleak... sortu ziren. Iriondok Donato Larrañaga, Joxe Mari Larrañaga, Lekuona... eraman zituen bileretara.</p>

21. Musikariak grabatzen

- **Erref:** AZP-104/029
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:59:15. **Bukatu:** 01:00:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Iriondok Lekuona, Lertxundi eta hamaika lagun grabatu zituen, denak musikariak.

22. Karneta buruz ikasi zuenekoa

- **Erref:** AZP-104/031
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 01:01:41. **Bukatu:** 01:03:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen historia
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Hainbestetan gelditzen zuen Poliziak Iriondo musikariak grabatzen ari zelako, non bere kanet-zenbakia buruz ikasi zuen. Doan eramaten zituzten musikariak batetik bestera.

23. Ez Dok Amairuko kide

- **Erref:** AZP-104/032
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 01:03:07. **Bukatu:** 01:06:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Ez Dok Amairuko kide zen Iriondo, aurkezle gisa lan egiten zuen. Baga Biga sortu zuten arte izan zen partaide.

24. Irratia Ez Dok Amairuren lagun

- **Erref:** AZP-104/033
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 01:06:03. **Bukatu:** 01:07:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Irratian sartzen saiatzen zen Iriondo Ez Dok Amairuko eduki guztia, emanaldien hitzorduak, abesti berriak...

25. Jarrai antzerki taldea eta Ez Dok Amairu

- **Erref:** AZP-104/034
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 01:07:26. **Bukatu:** 01:10:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Iriondok lan handia egin zuen kantuak, obrak, antzerkiak euskaratzen. Jarrai antzerki taldeak nolabaiteko lotura izan zuen Ez Dok Amairurekin, emanaldietan batez ere.

26. Bihurriak taldearen hasiera

- **Erref:** AZP-104/036
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 01:11:50. **Bukatu:** 01:14:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen historia
- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Gurmendi ahizpek osatu zuten Bihurriak rock taldea.

27. Martintxo errementaria eta Ez Dok Amairu

- **Erref:** AZP-105/002
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:00:57. **Bukatu:** 00:04:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Martintxo Errementaria ipuina irakurrita, Artzeri otu zitzaion taldearen izena Ez Dok Amairu izatea.

28. Kataluniako "Nova Canço" mugimenduaren eragina

- **Erref:** AZP-105/003
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:04:29. **Bukatu:** 00:06:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

<p>Ez dok Amairu taldeak Kataluniarekin izan zuen lotura Mikel Laboari esker izan zen, Bartzelonan ikasten egon zen garaian Els Setze Jutges taldekoekin harremana izan zuelako. Letek ideiak ekarri zituen handik, baina bestela harremana ez omen zen handiegia izan. Ez dok Amairuk Pi de la Serra eta Guillermina Motta ekarri zituen eta Ez dok Amairukoak Kataluniara joan ziren beranduago 1974-1975 inguruan. 1977an Raimon etorri zen eta Trinitate plazan abestu zuen Xabier Leterekin batera.</p>

29. Ez Dok Amairuren desegitea

- **Erref:** AZP-105/005
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:06:47. **Bukatu:** 00:09:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Presio artistiko handia sentitu zuten taldeko kideek. Lan karga handia zuten, baina lan-baldintzak ez ziren egokiak. Arrazoi ekonomikoak ere egon ziren.

30. Baga Biga Higa grabazioaren arrastorik ez

- **Erref:** AZP-105/006
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:09:18. **Bukatu:** 00:11:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Baga Biga Higa grabazioa desagertu egin zen, eta horren atzean dauden arrazoieiz ari da Iriondo pasarte honetan.

31. Ikili Mikili Klik eta Zazpiribai

- **Erref:** AZP-105/008
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:12:36. **Bukatu:** 00:14:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Ez Dok Amairu taldea desegin eta bi talde sortu ziren: Ikili Mikili Klik eta Zazpiribai. Zazpiribaik gutxi iraun zuen. Ikili Mikili Klikek gehiago iraun zuen, baina ikasle giroan batez ere.

32. Gerra aurreko bertsolaritza

- **Erref:** AZP-105/010
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:16:21. **Bukatu:** 00:18:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Bertsolaritzaren hasiera baserri girokoa zela dio Iriondok. Basarriren estiloak eta Amurizaren estiloak sortutako eskolez dihardu pasarte honetan.

33. Bertsolaritza basatitik urbanora

- **Erref:** AZP-105/012
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:19:03. **Bukatu:** 00:20:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Gerra aurreko eta gaur egungo bertsolaritzaz ari da Iriondo pasarte honetan. Baserri giroan hasi zen bertsolaritza urbanizatzen joan dela dio, eta bidean gauza batzuk galdu direla.

34. Txirritaren eskola

- **Erref:** AZP-105/014
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:20:52. **Bukatu:** 00:22:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Arrazoia bota eta besteari arrazoia kentzen zion Txirritak. Basarrirekin bertsolaritza lasaiagoa etorri zen, errespetagarria. Gaur egungo bakarkakoak azpimarratzen ditu irazuk.

35. Gai-jartzaileak bertsolariak baino aurrerakoiagoak

- **Erref:** AZP-105/015
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:22:56. **Bukatu:** 00:25:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Bertsolaritza modernizatu egin da, baina Irigoienek iritziz gai-jartzaileak hasi ziren lehenago, aurrerakoiagoak baitziren.

36. Librean kantatzea eta jartzeko gaiak

- **Erref:** AZP-105/016
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:25:23. **Bukatu:** 00:27:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

<p>Basarri eta Uztapide beti librean aritzen ziren, eta librean aritze hori itzuli

behar dela dio Iriondok. Iriondok berak gai-jartzaile lanetan gaia bertsolariaren arabera egokitzen zuen.</p>

37. Gaurkotasuneko gaiak jartzea

- **Erref:** AZP-105/017
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:27:49. **Bukatu:** 00:30:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Gai-jartzaile ibili denetan gaiaren aukeraketa ez da xamurra izan. Bertsolaria eta garaian gertatutakoa kontuan izan behar baita. 1962. urtean izan zen gai-jartzaile lehen aldiz.

38. Xabier Amurizaren errima hiztegia

- **Erref:** AZP-105/019
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:32:03. **Bukatu:** 00:34:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Amurizak kartzelan errimen hiztegia egin zuen. Asko landu zuen errimen eta euskararen alderdia, eta bertsolaritza landuago ekarri zuen.

39. Bertso-eskolen sorrera

- **Erref:** AZP-105/020
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:34:41. **Bukatu:** 00:36:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Amuriza hasi zen bertso-eskola bultzatzen. Hauetatik eskolarteko bertsolari txapelketak sortu ziren, hauen sorreran ibili zen Iriondo.

40. Bertsolaria, sortu ala egin?

- **Erref:** AZP-105/021
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:36:57. **Bukatu:** 00:38:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Bertso-eskolen sorrerarekin gatazkak sortu ziren, hauen alde eta kontra zeudenen artean.

41. Ahotsaren garrantzia bertsolaritzan

- **Erref:** AZP-105/022
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:38:49. **Bukatu:** 00:40:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Ahotsaren araberako bertsolaritza zen mikrofonorik ez zegoen garaian. "Boz handia" izatea funtsezkoa zen.

42. Bertsoak: eztabaidarako aitzakia

- **Erref:** AZP-105/023
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:40:41. **Bukatu:** 00:41:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Txirritaren garaian oso ohikoa zen elkarri adarra jo eta eztabaidan aritzea bertsoan. Ohikoa zen bertsolariei errespetua galtzea, haien emaztearekin sartzea...

43. Emakume publikoak

- **Erref:** AZP-105/024
- **Iraupena:** 0:03:27. **Hasi:** 00:41:56. **Bukatu:** 00:45:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Ez zegoen ongi ikusirik emakume batek jardun publikoa izatea. Trikitilari eta pandero-jole izateko bidea ere gogorra izan zen.

44. Emakumea eta taberna

- **Erref:** AZP-105/025
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:45:23. **Bukatu:** 00:46:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Emakumeak bakarrik tabernatan ikustea arraroa zen.

45. "Las Romerías de Vixenta"

- **Erref:** AZP-105/026
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:46:43. **Bukatu:** 00:48:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Amezketako Vixenta delako bat koplaka aritzen omen zen. Emakumeek ahotsaren timbrea gorago zutenez gehiago entzuten zitzaien, baina gaizki ikusirik zegoen.

46. Trikitixa nondik dator?

- **Erref:** AZP-105/027
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:48:47. **Bukatu:** 00:50:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Lehenengo panderoa jotzen zen, eta gero trikitixa. Rafael Agirre Francoren teoria azaltzen du Iriondok pasarte honetan. Kanpotik etorritako musika-tresna bada ere, euskaldundu egin zen.

47. Union Radio San Sebastian

- **Erref:** AZP-106/002
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:00:55. **Bukatu:** 00:03:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Donostiako Udaleko zinegotzi batek jarri zuen martxan irratia, Union Radio Bilbao sortu eta urtebete beranduago. Hasierako eta bukaerako agurrak euskaraz egin zituzten nahiko hasieratik. Gero 32an Eusko Gaztedi taldea hasi eta ostegunero ordubetez euskarazko saio bat egiten zuten. Bertsolari bat zegoen saio bakoitzean. Herriko jendearen parte-hartzearekin osatzen zuten saioa.

48. Pello Kirten eta Eusko Gaztedi

- **Erref:** AZP-106/003

- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:03:53. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

<p>Baserritarren erdarari buruzko komedia egiten zuen Pello Kritenek Union Radio San Sebastian irratiiko Eusko Gaztedi saioan. Gerra garaian Getari baserritik aritu behar izan zuten lanean, eta gero Bizkaitik, Mugerretik eta Venezuelatik.</p>

49. Radio Euskadi Venezuelan

- **Erref:** AZP-106/004
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:06:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Euskaraz baino, batez ere erdaraz egiten zituzten saioak. Iriondo Radio Paris entzun izanaz gogoratzen da, Francoren kontrakoak entzuten.

50. Irratigintza Iparraldean

- **Erref:** AZP-106/005
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:06:40. **Bukatu:** 00:08:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Iparraldean kontrola handiagoa zen irratiiko frekuentzietan. Iparraldean Radio Paris zegoen, baina beti gaztelaniaz egiten zuten bertan.

51. Baserritarrentzat irratsaio berezia

- **Erref:** AZP-106/006
- **Iraupena:** 0:03:47. **Hasi:** 00:08:06. **Bukatu:** 00:11:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

47. urtean Foru Aldundiko zinegotzi batek baserritarrentzat irratsaio bat egitea lortu zuen: "Charla con nuestros baserritarras". Astean ordu erdiz egiten zen hau.

52. La Voz de Guipuzcoa

- **Erref:** AZP-106/007
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:11:53. **Bukatu:** 00:14:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

La Voz de Guipuzcoa "mugimenduko emisora" zen, eta baserritarrei eskainitako irratsaioa bertan egiten hasi ziren. Astero-astero euskarazko saioak egiten zituzten. Basarri bertsolaria joaten zen beti, eta bi-hiru bertsorekin amaitzen zuen beti saioa.

53. Eliza giroko irratiak

- **Erref:** AZP-106/008
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:14:10. **Bukatu:** 00:15:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

<p>Eliza inguruko irratiaren mugimendua hasi zen 57-58 urteen bueltan. Haien artean, Arrate, Segura, Tolosa eta Arrasateko irratiak. Nafarroan Beruete, Leitza, Elizondo... irrati txikiak sortu ziren. Egunero meza, errosarioa eta eskelak euskaraz ematen zituztenak.</p>

54. Loiola irratia eta landutako saioak

- **Erref:** AZP-106/009
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:15:20. **Bukatu:** 00:17:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Loiolako Herri Irratia 1961. urtean hasi zen emititzen, Soldadutzatik itzuli zenean hasi zen bertan lanean Iriondo. Irratsaioak, gaztelaniaz bezala, euskaraz ere egin zitezkeela erakutsi naian, irratsaioak prestatzen hasi ziren. Donostiako Jarrai antzerki taldeak zuen saioa zen "Erein-erein hazia",

baserritarrentzat. Gero Loiolako Irratiaren esku gelditu zena. "Jai-alai" izeneko saioa ere egin zuten Jarrai antzerki taldekoek.

55. "Andre-gizonak" irratsaioa

- **Erref:** AZP-106/010
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:17:44. **Bukatu:** 00:18:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Loiolako Irratian egiten zen irratsaioa zen hau, senar-emazteen arteko ika-mikak oinarri zituenak. Iriondo hasi zen bertan, eta urteetan aritu zen.

56. Lehenengo zuzeneko saioa

- **Erref:** AZP-106/011
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:18:23. **Bukatu:** 00:19:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Zuzeneko saioak egiten hasi ziren Loiola Irratian, esate baterako, herri kirolen zuzenekoa.

57. Loiolako Irratiaren hasiera

- **Erref:** AZP-106/013
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:21:05. **Bukatu:** 00:24:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

Eliza irratigintzan hasi zen (COPE) eta Loiolakoa jesuiten esku gelditu zen. Elizaren esku zegoen irratia bazen ere, edukiaren aldetik askatasun handiz jokatzeko irratian. Ordubeteko irratsaioarako hiru elkarrizketa egiten zituen Iriondok, hiru toki ezberdinetatik. Telefono bidez egiten zituzten hauek.

58. Loiola Irratiko langileak

- **Erref:** AZP-106/014
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:24:34. **Bukatu:** 00:25:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Iriondo hasi aurretik Karmelo Otaegi eta Luis Terrado ziren langile euskaldunak. Maritxu Martinez eta Justita Egaña esatari moduan.

59. Gidoiak baino, antzerkiak garrantzia

- **Erref:** AZP-106/016
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:26:30. **Bukatu:** 00:28:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Irratiko zuzendariak euskararekiko sentsibilizaziorik ez bazuen ere, euskarazko edukia sortzeko trabarik ez zuen jarri. Egindako gidoiak irakurri baino, jantzi egiten zuten esatariek antzerki bidez.

60. Nemesio Etxaniz eta euskara

- **Erref:** AZP-106/017
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:28:38. **Bukatu:** 00:31:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Musika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Iriondorekin harreman estua zuen Nemesio Etxanizek. Musika zaletasuna handia zuen eta lan handia egin zuen hau dokumentatuz.

61. Nemesio Etxanizek kantatu zuenekoa

- **Erref:** AZP-106/019
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:32:42. **Bukatu:** 00:34:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Gabirin antzerkia egiten ari zirela abestera joan zen Etxaniz.

62. Nemesio Etxaniz gidoigile

- **Erref:** AZP-106/020
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:34:02. **Bukatu:** 00:35:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Askotan laguntzen zien Nemesio Etxanizek Euskal Iztundeko kideei, gidoiak egiten. Argian ere aritu zen idazle gisa.

63. Euskal elizaren jarrera

- **Erref:** AZP-106/021
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:35:24. **Bukatu:** 00:36:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

Laburpena:

Iriondorentzat, euskalgintzan elizak izan duen garrantzia handia da, asko lagundu baitzuen euskararekiko beharra asetzen.

64. Bitartekoen falta eta zentsura

- **Erref:** AZP-106/023
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:37:18. **Bukatu:** 00:40:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Loiolako Irratiko lana egiteko bitartekoen falta azpimarratzen du Iriondok. Lan karga handia baitzuen, denetik egiten zuten langileek. Oztopo handiena zentsura izan zen ordea. Itzulpen mordoa egin behar izan zuten lana aurrera eramateko. Behin bertso saio bateko itzulpena egiten arazoak izan eta salatu egin zituzten "madrilgo zerriak" kritikatzearagatik.

65. Probintzian, kate bakotzeko irrati bat

- **Erref:** AZP-106/025
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:40:22. **Bukatu:** 00:42:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

<p>Loiola Irratikoek uhin ertainean ("Onda media") emititzen zuten, artean ez baitzen "FM"rik (frecuencia modulada). Gero lege bat iritsi zen probintzian kate bakoitzeko irrati bakarra arautzen zuena. Publizitatea euskaraz egiten zutenez, "competencia desleal" gisa zigortu zituzten Loiola Irratikoak.</p>

66. Radio Nacionalekin konektatu beharra

- **Erref:** AZP-106/026
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:42:45. **Bukatu:** 00:44:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Radio Nacionalekin konektatu behar zuten egunea bi aldiz derrigor. Kexa moduan sintonia kendu eta profesionalak ez ziren jendeari parte hartzen utzi izana aurpegiratu zieten Loiolako Irratiko kideei. Denak bildu eta "fm" transmisioa egitea erabaki zuten.

67. Argindarra jarri zutenekoa

- **Erref:** AZP-106/028
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 00:45:00. **Bukatu:** 00:48:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Irratia jarri ahal izateko, argindarra jarri behar izan zuten Antzuolan. Lan nekeza eta garestia izan zen. Gastuei aurre egiteko jendearen laguntzaz egin zuten.

68. Loiolaren etsai gogorrak

- **Erref:** AZP-106/030
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:49:02. **Bukatu:** 00:51:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Loiola Irratiak etsai gogorrak izan zituela aipatzen du Iriondok, separatistak zirelakoan.

69. Kantariak: "recomendables" eta "no recomendables"

- **Erref:** AZP-106/031
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:51:19. **Bukatu:** 00:53:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Musika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Irratian jarri ahal ziren kantariak zerrendatuta zeuden, zentsura zela eta. "Euskadi" hitza adibidez ezin zen esan abestietan.

70. "Kanta berri" lehiaketa

- **Erref:** AZP-106/032
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:53:10. **Bukatu:** 00:55:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Musika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

<p>Loiola Herri Irratiak eta Arrasateko Danok Kultur Taldeak 1972an "Kanta berri" lehiaketa jarri zuten, kantu berriak sortzeko lehiaketa. "Guria" izeneko abestiak irabazi zuen. Musika Juan Carballorena zen eta hitzak Iturriarenak. Berez letrak (eta izenburuak) "herria" zioen, baina ezin zen "herria" hitza erabili eta haren ordean "guria" jarri behar izan zuten.</p>

71. Oteiza elkarrizketatu zueneko

- **Erref:** AZP-106/033
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:55:21. **Bukatu:** 00:57:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Oteizak ez bazekien ere, mikrofonoz grabatu zuen Oteizari egindako elkarrizketa. Elkarrizketa gogorra izan omen zen, baina oso-osorik eman zuten gero irratian.

72. Jose Migel Barandiarani elkarrizketa

- **Erref:** AZP-106/034
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:57:17. **Bukatu:** 01:00:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

1964. urtean egin zion elkarrizketa Saran Jose Migel Barandiarani. Eboluzioari buruz galdetu zionean, ordea, mutu gelditu zen. Barandiarani buruzko datuak aipatzen ditu Iriondok.

73. Lurdes Iriondo irratira eraman zuen

- **Erref:** AZP-106/036
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 01:00:39. **Bukatu:** 01:03:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

"Baserri gazteria" mugimendua zegoen garai hartan, eta Lurdesi deitu zioten kanta zezan. Abestu zituen kanta horiek grabatu zizkion Iriondok.

74. Bileretatik Ez Dok Amairura

- **Erref:** AZP-106/037
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 01:03:29. **Bukatu:** 01:06:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Donostiako Iturriotz tabernako sotoan bildu ziren lehenengoz Iriondo eta gainotzeko euskaltzale eta artistak.

75. Egile eskubiderik ez zen

- **Erref:** AZP-106/039
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:07:23. **Bukatu:** 01:09:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

<p>Kantariak kantu berriak zituztenean, grabatu egiten zituzten segituan, Loiola irratian. Ez zen egilearen eskubiderik. Bertsoak grabatzen bazituzten ere, Iriondok irratian pоторik jarriko ez zutela agintzen zien.</p>

76. Loiola Irratiak Euskal Herriaren onarpena

- **Erref:** AZP-106/041
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 01:10:00. **Bukatu:** 01:12:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

1960-72 urte bitartean aberastasun kulturala handia izan zen. Lan handia egin zen garai hartan, ikastolak, antzerki taldeak, kantariak... sortu ziren.

77. "24 orduak euskaraz" ekimena

- **Erref:** AZP-107/001
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk

Laburpena:

1976ko "24 orduak euskaraz" ekimena Joxe Ramon Belokiren ideia izan zela dio. Belodromoan egindako jaialdian milaka lagun egon ziren, eta kanpoan gehiago. Jendearen berotasuna ikaragarria izan zen.

78. "24 orduak euskaraz" ekimena antolatzeko baimena

- **Erref:** AZP-107/002
- **Iraupena:** 0:04:07. **Hasi:** 00:02:50. **Bukatu:** 00:06:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk

Laburpena:

Bilboko Herri Irratiak eta Iruñekoak konexio pare bat egin zituzten "24 orduak euskaraz" ekimenarenak, besterik ez. Informazio eta Turismoko ministeriora joan zirenekoa kontatzen du. Han ezarri zizkieten baldintzak azaltzen ditu. Polizia asko egon zen ekitaldian.

79. Euskararen aldeko aldarria 1978ko manifestazioan

- **Erref:** AZP-107/004
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:08:06. **Bukatu:** 00:10:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

1978an Euskararen Legearen aldeko manifestazioa egin zen. EITBren sorrera ordurako erabakita zegoen. Euskararekiko militantziaren atzerakadak pena ematen dio. Euskararekiko ardura handia izan dugula uste du.

80. Hizkuntza jarrera lotsagabeak

- **Erref:** AZP-107/005
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:10:44. **Bukatu:** 00:13:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Politika » Euskara eta politika
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Erdaraz ikasi gabe hilko ote zen beldur zen umetan. Hizkuntza jarrera lotsagabeak aipatzen ditu. Manuel Lekuonari egindako elkarriketa batean gertatutakoa kontatzen du. Euskararen etorkizunaz.

81. Telenortera iritsi zenekoa

- **Erref:** AZP-107/007
- **Iraupena:** 0:04:01. **Hasi:** 00:13:26. **Bukatu:** 00:17:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

1975ean hasi zen Telenorten. Maximiliano Alonsorekin izandako harremanaz eta eztabaidez hitz egiten du, "hatxe" izkiaren eta marxismoaren inguruan, esaterako.

82. Telenorteko bizipenak

- **Erref:** AZP-107/008
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:17:27. **Bukatu:** 00:19:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

Telenorten lan egin zueneko esperientzia kontatzen du. 16 mm-rekin lan egiten zuten. Nagra magnetofonoari eta klaketari buruzko azalpenak ematen ditu. 1983ko martxoan egin zuen azken saioa.

83. "Al fondo el hombre" euskarazko elkarriketa saioak

- **Erref:** AZP-107/009
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:19:35. **Bukatu:** 00:22:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

"Al fondo el hombre" programa egin zuenekoa, Espainiako telebista publikoan. Euskal kulturako jende asko elkarriketatu zuen, euskaraz. Ramon Labaienek eta Luis Iriondok Hanburgora bidali nahi izan zuten, beste batzuekin batera, telebistari buruzko ikastaro bat egitera, baina irratian gustura zegoen.

84. ETBko hasierako lanak

- **Erref:** AZP-107/011
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:24:25. **Bukatu:** 00:26:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

1983ko apirilean hasi zen ETBn lanean. Asteburuetakoinformatiboak eta kirolak egiten zituen. Lankideak izendatzen ditu. "Plaza berri" kultura saioa martxan jarri zuen.

85. ETBko greba eta 1983ko uholdeetako baliabide falta

- **Erref:** AZP-107/012
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:26:21. **Bukatu:** 00:29:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

ETBn asteburuetakogrebak egin zirenean, 1994 eta 1995ean, oso gaizki pasatu zuen. 1983ko uholdeetako esperientzia kontatzen du, eskura zeuden baliabideak eskatu eta jaso ez zituenekoa.

86. ETBko zuzendaritza onartu zuenekoa

- **Erref:** AZP-107/013
- **Iraupena:** 0:03:53. **Hasi:** 00:29:43. **Bukatu:** 00:33:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

"Plaza berri" saioa grabatzen ari zela, Jose Mari Gorordok jakinarazi zion ETBko zuzendari izendatuko zuela baina ezezkoa eman zion. Baina taldekoek animatuta, onartu egin zuen.

87. ETBko greba bukatzea lortu zuenekoa

- **Erref:** AZP-107/014
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:33:36. **Bukatu:** 00:35:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

ETBko zuzendari zela, Jose Mari Gorordok baimena eman zion greba eteteko. Greba antolatu zuenari, Koldo Lizarralderi, zuzendari tekniko postua eman zion eta greba halaxe bukatu zen.

88. ETBko lehenengo urteak

- **Erref:** AZP-107/016
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:36:41. **Bukatu:** 00:37:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Loiola irratian soldata hobe zeukan ETBko lehenengo urteetan baino, baina baliabide teknikoetarako diru dezente izan zuten.

89. Futbol partidak telebistan emateko trikimailuak

- **Erref:** AZP-107/017
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:37:21. **Bukatu:** 00:40:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista

Laburpena:

Europako telebisten elkartean sartu ezin, eta futbol partidak ETBn emateko zer-nolakoak egin zituzten kontatzen du.

90. Jose Mari Gorordoren garaiko lorpenak eta gorabeherak

- **Erref:** AZP-107/018
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:40:25. **Bukatu:** 00:43:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Jose Mari Gorordok ez zuen sinesten pilota partidek audientziarik izango zuenik baina lortu zuten. 1986ko Bertsolari Txapelketako finala ez zuten telebistan eman. Orduko gorabeherak kontatzen ditu. Igandetako meza ematen noiz eta zergatik hasi ziren azaltzen du.

91. Eusko Irratiko zuzendari nagusi

- **Erref:** AZP-107/019
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:43:43. **Bukatu:** 00:47:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Eusko Irratiko zuzendari nagusi izan zen, eta Radio Euskadiko zuzendari ere bai. 1988ko hauteskundeen ondoren, zuzendari nagusi Josu Ortuondo jarri zen eta Eusko Irratiko zuzendari nagusi izendatu zuten.

92. Eusko Irratiko zuzendaritza utzi

- **Erref:** AZP-107/020
- **Iraupena:** 0:04:09. **Hasi:** 00:47:13. **Bukatu:** 00:51:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

1996an Iñaki Zarragoa zuzendari nagusi jarri zuten, eta edukietan sartu nahi izan zuelako, harekin ezin izan zuela konpondu azaltzen du. Dimisioa aurkeztu zion Jose Marik.

93. Bertsolari gazteen sariketaren antolakuntza

- **Erref:** AZP-107/023
- **Iraupena:** 0:04:14. **Hasi:** 00:52:57. **Bukatu:** 00:57:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Herri Irratitik bertsolari gazteen sariketa nola antolatu zuten azaltzen du. Epaile entzuleak jarri zituzten eta gutunez jasotzen zituzten irudiak.

94. Bertsolari gazteen sariketa hamar aldiz

- **Erref:** AZP-107/024
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:57:11. **Bukatu:** 00:59:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Fagor enpresari eskaini zioten Herri Irratiak antolatutako bertsolari gazteen sariketako publizitatea. Hamar txapelketa antolatu zituzten.

95. Trikiti txapelketaren antolakuntzaren gorabeherak

- **Erref:** AZP-107/025
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 00:59:12. **Bukatu:** 01:03:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk

Laburpena:

"Gure Erromeria" saioak audientzia handia izaten zuen. Sakabirekin harremanetan jarri eta trikitilarien arteko txapelketarik ez egitea erabaki zuen. 1969ko Donostiako Euskal Jaien barruan antolatzekotan zebilela, salbuespen egoera etorri zen eta atzeratu beharrarengatik 1970ean egin zuten. Epaimahaikoak izendatzen ditu. Harrera ona izan zuenez, urtero hasi ziren antolatzen.

96. Trikitixa, euskal tresna

- **Erref:** AZP-107/027
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 01:05:15. **Bukatu:** 01:06:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Trikitixa euskal tresna zergatik den azaltzen du: kanpotik etorri eta euskaldundu egin dela dio.

97. Suprinua, artzainen musika tresna

- **Erref:** AZP-107/028
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 01:06:32. **Bukatu:** 01:07:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Suprinua musika tresna: urritzaren azalarekin egiten da. Artzaiek erabiltzen zuten.

98. Irrintzilari txapelketa, Primi Erostarbe

- **Erref:** AZP-107/029
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 01:07:10. **Bukatu:** 01:08:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Irrintzilarien txapelketa Primi Erostarbek irabazi zuen. Nola egiten zuen azaltzen du.

99. Trikiti txapelketa hogeita bat urtez

- **Erref:** AZP-107/030
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:08:04. **Bukatu:** 01:09:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

1970ean egin zen lehenengo trikiti txapelketa eta 1991n azkenengoa. 1982an saiatu zen Laja eta Martini erronka jotzen, elkarrekin lehian jarritz, baina ez bata ez besteak ez zuen onartu. Trikitilariak asko aldatu direla dio.

100. Kepa Junkerari txistu jo zioteneko txapelketa

- **Erref:** AZP-107/031
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 01:09:33. **Bukatu:** 01:11:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

1985ean aurkeztu zuen trikiti txapelketa azkenekoz. Orduko hartan Kepa Junkerari txistu jo zioten.

101. Jasotako omenaldi, sari eta izendapenak

- **Erref:** AZP-108/002
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:00:32. **Bukatu:** 00:03:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia

Laburpena:

2010etik ohorezko euskaltzain da eta 1976tik urgazle. Jaso izan dituen sariak aipatzen ditu. 1973an omenaldia egin zioten Itziar Sagartzazurekin batera.

102. Idatzi dituen hainbat biografia

- **Erref:** AZP-108/007
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:12:46. **Bukatu:** 00:15:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Bidegileak saileko hainbat biografia egin ditu: Estitxu, Teodoro Hernandorena, Basarri, Mattin, Julian Lekuona... Auntxarena, Iturbidetarrena, Lajarena eta Aizterrazuko erromeriakoa ere eginak ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-29

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com